

RK Kerk HH. Martelaren van Gorcum

Adres: Kerklaan 8, 2678 SV De Lier

Geschiedenis

In 1872 woonde in het dorpje De Lier slechts één katholiek gezin. Daarbuiten woonden 6 à 7 katholieke boeren families. De gebroeders van Rijn, die een boerderij en stukken land bezaten ten noorden van het riviertje “de Lee” wilden graag voor deze mensen een kerkje stichten. De pastoor van Naaldwijk en de bisschop van Haarlem verleenden toestemming. De familie van Rijn kocht aan de oever van de Lee een stuk grond van Jac. v.d. Berg en maakte dit bouwrijp. Aan de overkant van de Lee kochten zij een paar huizen, om deze te slopen en zo een brug te kunnen aanleggen. Voor 25.000 gulden bouwde Chris Dessing een kerkje, genaamd Leonardus Tempel, gewijd aan de 5 jaar eerder heilig verklaarde martelaar van Gorcum; Leonardus van Veghel. Iedere zondag en woensdag kwam de kapelaan uit Naaldwijk om in De Lier de mis te lezen.

Vijftig jaar later was het aantal katholieke gezinnen aanzienlijk uitgebreid. De bisschop had toestemming verleend om een zelfstandige parochie te stichten en zo was er voor de pastoor een pastorie nodig. Bovendien was het kerkje aan ingrijpende restauratie toe. Aan de noord oost zijde was de kerk een halve meter verzakt en het dak was verrot. De in het leven geroepen bouwcommissie bestaande uit pastoor van Rooy en de heren J. van Dijk en A. Vijverberg, kwam tot de conclusie dat nieuwbouw beter was dan het herstellen van het oude kerkje.

Architect H.M. Kraayvanger kreeg de opdracht om een bouwtekening te maken voor een pastorie en de verbouw van de kerk. Dit plan was voor de kleine katholieke gemeenschap te duur en zo besloot men het priesterkoor van de oude kerk te slopen om tegen het overblijvende schip een deel van de nieuwe kerk te bouwen. De eerste steenlegging vond plaats op 30 september 1929 en op 13 maart 1930 werd het nieuwe kerkgedeelte en de pastorie ingewijd. De aannemer was de firma De Waal uit Rotterdam.

In 1952 was de kerk een gebouw dat bestond uit een gedeelte uit 1872 en een deel uit 1930. Het oude kerkgedeelte was in slechte staat. Wederom werd aan architectenbureau Kraayvanger gevraagd om een tekening te maken. Door de inspanningen van pastoor van Schaik en het kerkbestuur werden de benodigde financiële middelen bijeen gebracht en op 8 maart 1955 kon de firma Dessing (familie van de eerder genoemde Dessing) beginnen met de bouw van de kerk zoals die er nog steeds staat.

In 2009 is de kerk een gemeentelijk monument geworden. In het aanbevelingsrapport van een commissie van deskundigen wordt gesteld dat de kerk en pastorie unieke kenmerken van wederopbouw-architectuur vertonen en daarom van aanzienlijke cultuurhistorische waarde zijn.

Wederopbouw-architectuur wil zeggen traditionalistisch met gotische elementen. Kerk en pastorie vormen een gaaf geheel.

Beelden in de kerk

De twee beelden van houtsnijwerk voorin de kerk verbeelden Leonardus van Veghel (links) en de H. Antonius van Padua (rechts)

H. Leonardus van Veghel leefde van 1527-1572. Hij was één van de 19 Martelaren die in Gorcum door de "Geuzen" gevangen zijn genomen. Zij moesten het katholieke geloof en de paus afzweren. Toen ze dat weigerden werden ze in 1572 in Brielle vermoord.

H. Antonius is afgebeeld met een kind op zijn arm. Hij leefde als 'n kluizenaar, als een arm mens in een afgelegen gebied, levend van fruit en groente uit de vrije natuur. Weeskinderen werden bij hem achtergelaten. Hij gaf ze onderdak, voeding en kleding. De heilige Antonius is beschermheilige van verloren voorwerpen.

Boven de entree hangt een beeldje van houtsnijwerk van Jozef, de man van Maria. Jozef was timmerman en staat afgebeeld met een meetstok in de ene en een kerkje in de andere hand.

De glas-in-lood afbeeldingen in de zijbeuk laten Joris en de draak zien en de heilige Caecilia met de harp. St. Caecilia is de beschermheilige van koren en harmonieverenigingen. Dit raam is geschonken uit de nalatenschap van de R.K. harmonievereniging St. Caecilia die in 1998 werd opgeheven.

De kruiswegstaties. De 14-tal schilderijtjes verbeelden de lijdensweg van Jezus op Goede Vrijdag. Het zijn reproducties van de kruiswegstatie die Jan Toorop in 1916 gemaakt heeft in opdracht van de St. Bernulphuskerk te Oosterbeek.

De timpaan, buiten de kerk, boven de hoofdingang is een mozaïek, geschonken in 2004 door KP Holland, bij gelegenheid van hun 50 jarig bestaan en het huwelijksjubileum van het echtpaar Jan en Toos van der Knaap-Kester. Het stelt voor de duif, symbool van de H. Geest, met 7 stralen uit alle windrichtingen. Dit mozaïek is ontworpen en aangebracht door Margriet Smeulders.